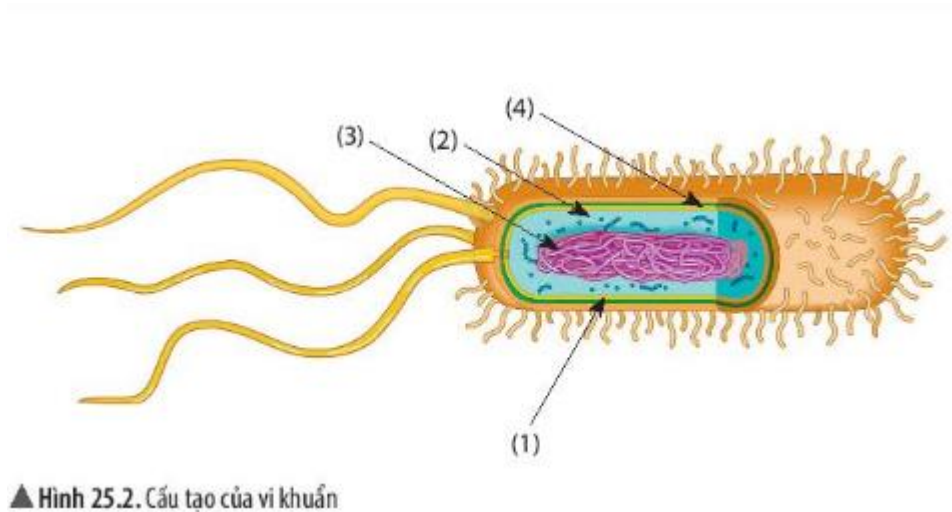

1. Đặc điểm của vi khuẩn

- Quan sát hình 25.1, em có nhận xét gì về hình dạng của các loại vi khuẩn. Lấy ví dụ

- Tìm hiểu thông tin về sự phân bố của vi khuẩn trong tự nhiên. Em có nhận xét gì về môi trường sống của vi khuẩn? Lấy ví dụ
- Quan sát hình 25.2, em hãy xác định các thành phần cấu tạo vi khuẩn bằng cách chú thích các phần được đánh dấu từ (1) -> (4)

- Đặc điểm cấu tạo của virus và vi khuẩn khác nhau như thế nào?

Trả lời:

- Hình dạng của các loại vi khuẩn rất đa dạng: dạng hình que (trục khuẩn lỵ), hình cầu (tụ cầu khuẩn), hình xoắn (khuẩn giang mai), hình dấu phẩy (phẩy khuẩn tả),...

- Vi khuẩn thường phân bố với số lượng lớn ở các loại môi trường như đất, nước, không khí, cơ thể sinh vật, đồ dùng, thức ăn ôi thiu,...Môi trường sống của chúng hết sức phong phú và đa dạng

Ví dụ: trực khuẩn lỵ, phẩy khuẩn tả sống trong cơ thể con người

- Thành phần cấu tạo của vi khuẩn: (1) Màng tế bào (2) Chất tế bào (3) Vùng nhân (4) Thành tế bào
- Đặc điểm cấu tạo của vi khuẩn khác với virus đó là: vi khuẩn được cấu tạo nên từ tế bào, virus thì không\

2. Vai trò của vi khuẩn

- Quan sát hình 25.3, em hãy nêu vai trò của vi khuẩn trong tự nhiên
- Nêu vai trò của vi khuẩn trong quá trình chế biến các sản phẩm ở hình 25.4. Kể tên một vài ứng dụng của vi khuẩn trong thực tiễn

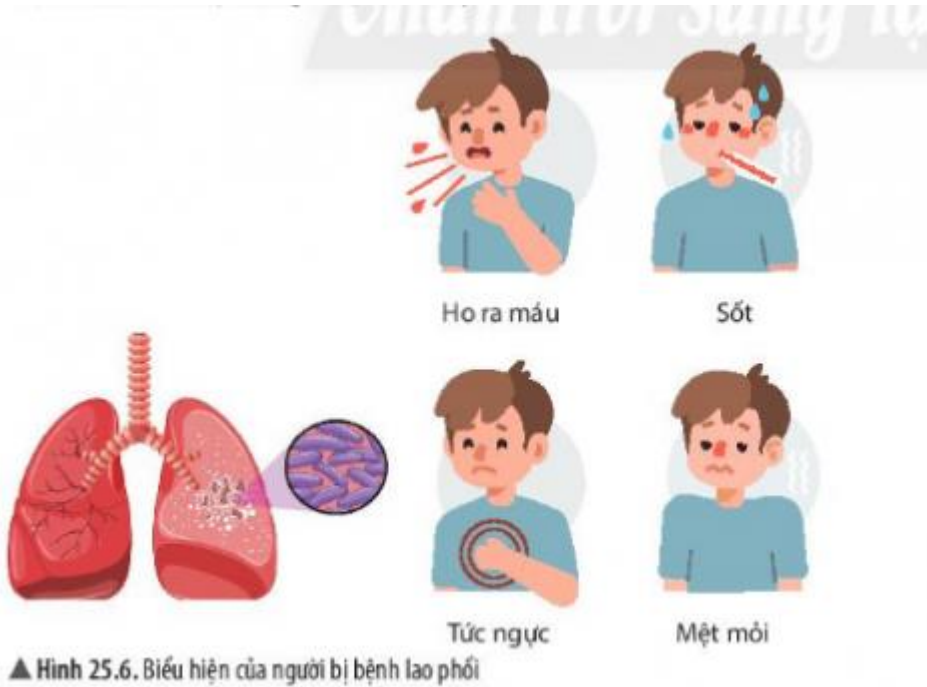

Rau, củ, quả muối

Sữa chua

▲ Hình 25.4. Một số sản phẩm lên men nhờ vi khuẩn

- Hãy đề xuất một số phương pháp bảo quản thực phẩm trong gia đình
- Quan sát hình 25.5, 25.6 và hoàn thành bảng theo mẫu sau:

Tên bệnh	Tác nhân gây bệnh	Biểu hiện bệnh
Bệnh tiêu chảy	Trực khuẩn đường ruột	?
?	Vi khuẩn lao	?

- Theo em bệnh do vi khuẩn gây ra có thể lây truyền theo con đường nào? Hãy nêu một số biện pháp phòng chống bệnh do vi khuẩn gây ra
- Từ các con đường lây truyền bệnh, em hãy nêu một số biện pháp phòng chống bệnh tiêu chảy
- Theo em, điều gì sẽ xảy ra nếu trong đất không có vi khuẩn?

Trả lời:

- Vai trò của vi khuẩn trong hình đó là tham gia vào quá trình phân hủy xác sinh vật và chất thải hữu cơ giúp làm sạch môi trường
- Vai trò của vi khuẩn trong hình đó là giúp cho sản phẩm được lên men trong quá trình chế biến thực phẩm
- Một vài ứng dụng của vi khuẩn trong thực tiễn:
 - Chế tạo dược phẩm, mỹ phẩm
 - Chế biến thực phẩm
 - Chế tạo phân bón
- Một số phương pháp bảo quản thực phẩm trong gia đình:
 - Bảo quản lạnh ở nhiệt độ thấp để ngăn sự sinh trưởng của vi khuẩn
 - Loại bỏ nước, diệt vi khuẩn khỏi thực phẩm bằng cách sấy khô, phơi nắng,...
 - Để thực phẩm ở nơi thoáng mát, không để ở những nơi ẩm mốc
- Hoàn thành bảng:

Tên bệnh	Tác nhân gây bệnh	Biểu hiện bệnh
Bệnh tiêu chảy	Trực khuẩn đường ruột	Buồn nôn, nôn, đau đầu, sốt, đau bụng
Bệnh lao phổi	Vi khuẩn lao	Đau ngực, khó thở, ho khạc ra đờm, ho ra máu

- Bệnh do vi khuẩn gây ra có thể lây truyền theo những đường như sau: đường miệng, đường dạ dày, đường máu
- Biện pháp phòng chống bệnh do vi khuẩn gây ra:
 - vệ sinh cá nhân bằng cách thường xuyên tắm rửa, rửa tay sạch sẽ
 - đeo khẩu trang khi tiếp xúc trực tiếp hay ở những nơi đông người
 - vệ sinh môi trường sống,
 - bảo quản thực phẩm đúng cách
 - sử dụng thuốc theo chỉ dẫn của bác sĩ khi mắc các bệnh do vi khuẩn gây ra
- Một số biện pháp phòng chống bệnh tiêu chảy:
 - Đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm, thực hiện ăn chín, uống chín, không uống nước lã.
 - Sử dụng nước sạch trong ăn uống và sinh hoạt, đặc biệt trong chế biến thực phẩm.
 - Thường xuyên rửa tay bằng xà phòng và nước sạch trước khi chế biến thức ăn, trước khi ăn và sau khi đi vệ sinh.
 - Mỗi gia đình có nhà tiêu hợp vệ sinh, không đi tiêu bừa bãi; không đổ rác thải, phân xuống ao, hồ; không sử dụng phân tươi, phân chưa xử lý đảm bảo vệ sinh để bón cây trồng.

- Khi có dấu hiệu tiêu chảy cấp phải đưa ngay đến cơ sở y tế gần nhất để được tư vấn và điều trị kịp thời.
- Nếu trong đất không có vi khuẩn thì các chất thải hữu cơ hay các xác động vật sẽ không thể phân hủy, khiến cho trong đất sẽ bị thiếu các chất dinh dưỡng để nuôi sống cây cối, đồng thời môi trường sống sẽ bị ô nhiễm vì không được làm sạch

BÀI TẬP

1. Phân biệt virus và vi khuẩn

2. Trong các bệnh: bệnh lỵ, bệnh thủy đậu, bệnh viêm da, bệnh dại, bệnh than, bệnh viêm gan B, bệnh lao phổi, bệnh zona thần kinh, bệnh quai bị, bệnh sốt xuất huyết, bệnh Covid - 19 ở người, bệnh nào do virus, bệnh nào do vi khuẩn gây nên?

3. Nêu lợi ích và tác hại của vi khuẩn. Lấy ví dụ

Trả lời:

1. Phân biệt vi khuẩn và virus:

- Vi khuẩn là cơ thể sống được cấu tạo nên từ tế bào, có thể tự tồn tại mà không cần đến tế bào vật chủ
- Virus không phải là cơ thể sống, nhỏ hơn vi khuẩn từ 10 đến 100 lần, tồn tại được nhờ phải kí sinh nội bào vật chủ nếu không sẽ trở thành vật không sống

2. Bệnh do vi khuẩn: bệnh lỵ, bệnh viêm da, bệnh than, bệnh lao phổi,

Bệnh do virus: bệnh thủy đậu, bệnh dại, bệnh viêm gan B, bệnh zona thần kinh, bệnh quai bị, bệnh sốt xuất huyết, bệnh Covid-19

3. Lợi ích của vi khuẩn: vi khuẩn tham gia vào quá trình phân hủy các sinh vật và chất thải hữu cơ làm sạch môi trường; đóng vai trò trong chế biến một số loại thực phẩm

Ví dụ: làm sữa chua, làm rượu, làm muối chua, làm phân bón,...

Tác hại của vi khuẩn: gây bệnh cho người, động vật, thực vật; làm hỏng thực phẩm

Ví dụ: bệnh Covid-19, bệnh lao, rau xanh bị hỏng,...